

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้วยหลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Sex Education Learning Management Based on the Trisikkha Principle (The Three-Fold Principles) for Reducing Risky Sexual Behaviors Concerning Practice Students

พงศธร สุกิจญาณ

บทคัดย่อ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเด็กวัยเรียน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาของวัยรุ่น เช่น สอบตก เรียนไม่สำเร็จ การตั้งครรภ์ในวัยเรียน การลักลอบทำแท้งและการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) เปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักไตรสิกขากับกลุ่มที่เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงและการสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลากเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนหลักไตรสิกขา จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาเรื่องเพศศึกษาที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 แผน และแบบสอบถามด้านการปฏิบัติเรื่องเพศศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงด้านการปฏิบัติเรื่องเพศศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.69 จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนกลุ่มทดลองด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมให้ครูประจำวิชาเป็นผู้สอนตามปกติที่มีเนื้อหาการสอนครบถ้วนเหมือนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขา มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ย ด้านการปฏิบัติ ก่อนและหลังการเรียนด้วยหลักไตรสิกขามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) คะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติ ของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขาและเรียนแบบปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การสอนสุขศึกษา/หลักไตรสิกขา

Abstract

Risky sexual behaviors such as adolescent sexual intercourse, drinking and drug consumption can affect adolescent learning achievements; for example, they may risk failing exams, unsuccessful learning, teen pregnancy, abortion and/or other sexually transmitted diseases (STDs). This study was a quasi-experiment research. The purposes of the research were 1) to study the effects of sex education learning management based on Trisikkha principles for reducing risky sexual behaviors concerning practice in eighth grade students, 2) to compare the academic achievements of sex education learning management between an experimental group using the Trisikkha principle and a control group using conventional learning management. The sample group consisted of eighth grade students of Santirat Wittayalai School during the second semester of academic year 2013. The 30 students in the experimental group were assigned to study under Trisikkha principles learning management while 30 students in the control group were assigned to study with conventional learning management. The research instruments were comprised of eight sex education lesson plans based on the Trisikkha principle and the sex education practice test. The obtained data of learning achievements were analyzed before and after the experiment in terms of percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows: 1) The mean scores of the practice test in the experimental group which learned using the Trisikkha principle were found to be significantly higher than before at a .05 level 2) The mean scores of the practice test in students which learned using the Trisikkha principles were found to be significantly different from the students who learned conventionally at a .05 level.

KEYWORDS: HEALTH EDUCATION / TRISIKKHA PRINCIPLES (THE THREE-FOLD EDUCATIONAL PRINCIPLES)

บทนำ

จากรายงานพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่นในประเทศไทยพบว่า อายุที่เด็กวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยเฉลี่ยลดลงทุก ๆ ปี เช่นใน พ.ศ. 2539 มีอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่ 18 ปี และใน พ.ศ. 2547 พบว่า เด็กวัยรุ่นมีอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 15 ปี (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์, 2553) และใน พ.ศ. 2554 พบว่า อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกต่ำกว่า 13 ปี (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2554) สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกพบว่าเป็นจากความรูสึกรัก/ชอบ (ร้อยละ 68.8) และการอยู่ใกล้ชิดกันกับเพศตรงข้าม (ร้อยละ 33.3) และบุคคลที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ด้วยในครั้งแรก คือ แฟน/คู่รัก (ร้อยละ 83.1) และเพื่อนร่วม/ต่างสถานศึกษา (ร้อยละ 11.3) (ศูนย์วิจัยเฝ้าระวังพฤติกรรมทางสังคม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2550)

ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในเด็กวัยรุ่น ส่งผลกระทบในทางลบต่อชีวิตวัยรุ่น โดยเฉพาะในด้านการศึกษา เช่น ทำให้สอบตก เรียนไม่สำเร็จตั้งครุภในวัยเรียน การลักลอบทำแท้งและการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคเอดส์ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข, 2554) สำหรับอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นพบว่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี แม้ว่าจะมีโครงการรณรงค์จากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากอัตราป่วยใน พ.ศ. 2548 จำนวน 41.5 ต่อประชากรวัยรุ่นแสนคน เพิ่มขึ้นเป็น 79.8 ต่อประชากรวัยรุ่นแสนคนใน พ.ศ. 2553 (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค อ้างถึงใน สำนักอนามัยเจริญพันธุ์, 2553) จะเห็นได้ว่า อายุ

เฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์น้อยลงเพียงใด โอกาสที่เด็กวัยรุ่นจะเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ยิ่งเพิ่มมากขึ้น

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว วิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหา คือ การจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา โดยการปรับปรุงวิธีสอนให้เหมาะสม แต่เนื่องจากวิธีการสอนมีมากมายหลายวิธี แต่ละวิธีมีส่วนดีแตกต่างกันไม่มีวิธีสอนใดเหมาะสมกับเนื้อหาและความมุ่งหมายทุกชนิด ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณของตนในการเลือกใช้ให้เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยคำนึงถึงผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ด้วยการค้นพบของนักเรียนที่เรียนวิชาเพศศึกษา และพัฒนาความรู้พื้นฐานทางเรื่องเพศให้สูงขึ้น (สมนอมรวีวัฒน์, 2530) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขายังเป็นการสนองนโยบายโรงเรียนวิถีพุทธที่นำหลักธรรมทางพุทธศาสนา มาปรับใช้ในการเรียนการสอน คือ หลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้มาปฏิบัติเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอนให้นักเรียนพัฒนาตนโดยการค้นคว้า วิเคราะห์ตนเอง เน้นที่การฝึกปฏิบัติตนก่อนเป็นลำดับ และต่อเนื่องจนบรรลุจุดประสงค์

การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เป็นแนวการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติกับสิ่งที่เรียนแล้วพิจารณาให้เห็นประโยชน์

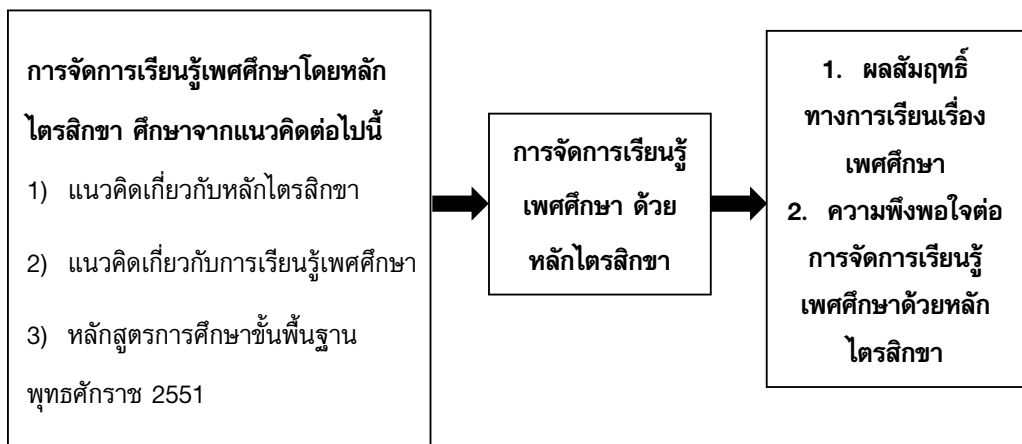
คุณ โทษ ตามความเป็นจริงด้วยตนเอง แล้วนำความรู้นั้นมาเป็นหลักในการปฏิบัติตามอย่างจริงจังโดยส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติที่เป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นผู้มีศีล มีสมาธิและมีปัญญา เมื่อนักเรียนมีปัญญานำพาสู่การคิดแบบอภิปัญญาของตนเองโดยรู้ว่าตนเองคิดสิ่งใด และสามารถหาเหตุผลในสิ่งที่ตนเองทำ การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาจึงเน้นทางด้านการพัฒนาปัญญามุ่งสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นไปที่การคิดสูงสุดของมนุษย์ หลักไตรสิกขาเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติทั้งทางกาย วาจา และใจอย่างระมัดระวัง ต่อจากนั้นให้นักเรียนได้พิจารณาผลของการปฏิบัติของตนจนสามารถกำหนดและควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ใจของตนเองได้ (คุชฎี สัตถวรางค์, 2524) ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ทั้งทางกาย วาจา ความคิด จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสันติและมีอิสรภาพ เน้นการปฏิบัติฝึกหัดอบรมตน ด้วยหลักของศีล สมาธิ ปัญญา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติ ในช่วงของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากผู้วิจัยได้เห็นว่าการสอนเรื่องเพศศึกษาในปัจจุบัน ควรมีรูปแบบการสอนที่ยึดตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มีการฝึกให้ผู้เรียนใช้ปัญญาคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง เน้นที่การฝึกปฏิบัติตนอย่างเป็นลำดับและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาตามหลักไตรสิกขาที่มีความเชื่อมโยงกับหลักจริยธรรมในการใช้ชีวิตในสังคม สามารถระบุสาเหตุของปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยการฝึกปฏิบัติ และค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำเอาประสบการณ์การแก้ปัญหาและการค้นคว้าที่ได้เรียนรู้นำไปปรับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาเรื่องเพศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และหลักไตรสิกขายังมีส่วนในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับสังคมรวมถึงเด็กนักเรียนที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต จึงเป็นการแก้ไขปัญหาในเรื่องเพศและปัญหาทางสังคมอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา อันจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศต่อไป

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักไตรสิกขากับกลุ่มที่เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีปกติ

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ที่มีรูปแบบการวิจัยเป็น Pretest-Posttest Control Group Design มีตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขา และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ มีการเก็บข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2556 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 20,790 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสันติราษฎร์

วิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
และการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)
โดยการจับสลากเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน โดย
แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้ กลุ่ม
ทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียนใช้กระบวนการ
จัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขา กลุ่มควบคุม
จำนวน 1 ห้องเรียนใช้กระบวนการจัดการเรียน
รู้ด้วยวิธีปกติ

การสุ่มตัวอย่างห้องเรียน

1. ผู้วิจัยทำการสุ่มห้องเรียนในชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน
2 ห้องเรียน จาก 10 ห้องเรียนโดยใช้วิธีการสุ่ม
แบบง่าย โดยการจับสลากเพื่อกำหนดให้เป็น
กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการจับสลากได้ห้องเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2/3 และห้องเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2/7

2. หลังจากนั้น ผู้วิจัยทำการสุ่มห้องเรียน
เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา
ด้วยหลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง มีดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลัก
ไตรสิกขา เรื่องเพศศึกษา จำนวน 8 แผน ซึ่งมี
เนื้อหาการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้
แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบไป
ด้วย

(1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่อง
เพศ (จำนวน 2 แผนการเรียนรู้)

(2) ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการ
มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (จำนวน 2 แผนการ
เรียนรู้)

(3) วิธีป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจาก
โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ การ
ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ (จำนวน 2 แผนการ
เรียนรู้)

(4) ความสำคัญของความเสมอภาค
ทางเพศและการวางตัวอย่างเหมาะสม (จำนวน
2 แผนการเรียนรู้)

1.2 แผนการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติตาม
ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
มีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามการปฏิบัติเรื่องเพศ
ศึกษา จำนวน 20 ข้อ

โดยคัดเลือกแบบสอบถามการปฏิบัติที่มีค่า
เที่ยงตั้งแต่ 0.6 นำแบบสอบถามด้านการปฏิบัติ
ที่อยู่ตามเกณฑ์จำนวน 20 ข้อไปวิเคราะห์หาความ
เที่ยงอีกครั้ง โดยได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม
การปฏิบัติเท่ากับ 0.69

แบบสอบถามการปฏิบัติ

การปฏิบัติทางบวก	การปฏิบัติทางลบ	
ปฏิบัติเป็นประจำ	4 คะแนน	1 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	3 คะแนน	2 คะแนน
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	2 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติเลย	1 คะแนน	4 คะแนน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาด้วยหลักไตรสิกขาแผนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้วิธีการสอนแบบหลักไตรสิกขา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 50 นาที เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ (ด้านครอบครัวและเพื่อน)	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ - ครอบครัว - เพื่อน กระบวนการเรียนรู้ 1. ชี้นำ (5 นาที) 1) ครูถามคำถามกับนักเรียน “ครอบครัวและเพื่อนมีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องเพศของนักเรียน อย่างไร?” 2) ครูสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในข้อคำถามที่ครูกำหนดให้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
สาระสำคัญ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อท่าทีหรือความรู้สึกในเรื่องเพศของวัยรุ่น คือ ครอบครัว เพื่อน วัฒนธรรม และสื่อ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศของวัยรุ่นทั้งสิ้น การเรียนรู้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ถูกต้อง สำหรับในชั่วโมงนี้จะกล่าวถึงปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ จุดประสงค์การเรียนรู้ เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีความสามารถดังนี้ 1. วิเคราะห์ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศได้ 2. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศได้อย่างถูกต้อง 3. เสนอแนวทางการป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	2. ชักจูง (40 นาที) ครูดำเนินการสอนแบบหลักไตรสิกขา ดังนี้ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 7-8 คน โดยนับเลขที่ 1-5 แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไป ขั้นคิด 1. ครูนำภาพปัญหาในเรื่องเพศที่มีความเกี่ยวข้องกับครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องเพศของวัยรุ่นมาสนทนากับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเลือกการกระทำระหว่างการทำผิดศีลธรรมและถูกหลักศีลธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและวิเคราะห์ถึงปัญหาจากภาพเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องเพศว่าผิดหลักศีลธรรมหรือศีล 5 ในข้อใดโดยเขียนลงในใบงานที่ครูกำหนดให้ เพื่ออภิปรายจากข้อคำถามที่ครูกำหนดไว้ ดังนี้ คำถาม 1. ภาพปัญหาในเรื่องเพศที่นักเรียนเห็นผิดหลักศีลธรรม (ศีล 5) ข้อใดบ้าง

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร
3. หากเกิดปัญหานี้ขึ้นจะมีผลอย่างไรกับตัวของนักเรียน

ขั้นสมาธิ

ครูให้นักเรียนปฏิบัติสมาธิ นั่งหลับตา (การกำหนดลมหายใจเข้า-ออก ให้สติอยู่กับลมหายใจเข้าออกเป็นหลัก) ใช้เวลา 5 นาที โดยการปฏิบัติดังนี้ นักเรียนทุกคนรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย (พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์) โดยให้นั่งหลับตา ตัวตรง แต่ไม่เกร็งตัว หายมือ มือขวาทับมือซ้าย

ขั้นปัญญา

ครูให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่ครูจัดให้ (ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง “ปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ”) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดตามสาเหตุของปัญหา ซึ่งมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ครูแจกกระดาษเทา-ขาว ขนาดใหญ่ ให้กลุ่มละ 1 แผ่น และแจกปากกาเมจิกสีต่าง ๆ ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากข่าวโดยให้นักเรียนเขียนสาเหตุของปัญหาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศที่เกิดจากครอบครัวและเพื่อนในลักษณะแผนผังแบบโยงใยปัญหา (Web of Causation)

2. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 2 กลุ่ม สรุปลงแผนผังแบบโยงใยปัญหาให้เพื่อน ๆ ฟัง

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศด้านครอบครัวและเพื่อน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ภาพปัญหาในเรื่องเพศที่มีความเกี่ยวข้องกับครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศของวัยรุ่น
2. ใบความรู้เรื่องปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ
3. ใบงานแผนผังแบบโยงใยปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ

การประเมินผล

1. ใบงานการวิเคราะห์ถึงปัญหาจากข่าวเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องเพศ
2. การเขียนสาเหตุของปัญหาและปัจจัยด้านครอบครัวและเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในเรื่องเพศ ในลักษณะแผนผังแบบโยงใยปัญหา (Web of Causation)
3. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
4. สังเกตการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักเรียน
5. สังเกตการทำงานกลุ่มของนักเรียน

วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้วยหลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นก่อนดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยติดต่อสำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ในการขออนุญาตทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

2. ผู้วิจัยทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา โดยใช้แบบสอบถามการปฏิบัติก่อนการทดลองสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที

ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาเรื่องเพศศึกษาจำนวน 8 แผนการเรียนรู้ เฉพาะกลุ่มทดลองเท่านั้น เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 1 คาบเรียนๆ ละ 50 นาที ในส่วนกลุ่มควบคุมให้สอนเป็นธรรมชาติของครูผู้สอนรายวิชาเพศศึกษาด้วยวิธีปกติที่มีรายละเอียดเนื้อหาเช่นเดียวกับการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา

ขั้นหลังการทดลองสอน

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา โดยใช้แบบสอบถามการ

ปฏิบัติหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน

2. นำคะแนนจากการทำแบบสอบถามการปฏิบัติไปทดสอบค่าทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบสอบถามการปฏิบัติ จากการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักไตรสิกขา

2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนจาก แบบสอบถามการปฏิบัติระหว่างก่อนทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนจาก แบบสอบถามการปฏิบัติหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศด้านการปฏิบัติหลังการทดลอง

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที (t-test) ของผลสัมฤทธิ์ทางเรียนด้านการปฏิบัติก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ	n	$\bar{X}$	SD	t
ก่อนการทดลอง				
กลุ่มทดลอง	30	65.27	4.25	0.33
กลุ่มควบคุม	30	65.70	4.21	
หลังการทดลอง				
กลุ่มทดลอง	30	73.17	4.03	-6.59*
กลุ่มควบคุม	30	65.80	4.61	

* < .05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้วยหลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขา พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.27 และกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.70 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 73.17 และกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.80 ดังตารางที่ 1

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาด้วยหลักไตรสิกขาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้านการปฏิบัติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขาพบว่าหลังการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาและสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสมผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยได้นำเอาสื่อและเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนในรูปแบบที่ทันสมัย ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมีความอยากรู้อยากเห็น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และการ

เรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาเป็นแผนการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมเน้นกระบวนการคิดอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มฝึกการปฏิบัติจากสถานการณ์ การเรียนมีการฝึกคิดจากชั้นสมมติและปัญญาโดยนำข้อมูลไปฝึกการวิเคราะห์ ได้ฝึกขั้นตอนการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน จากสื่อที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มแต่ละกลุ่มมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกันทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถทำกิจกรรมการแก้ปัญหาตามขั้นตอนได้ทุกขั้นตอนจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ปรากฏว่านักเรียนมีระเบียบวินัยดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีในกลุ่มจะเห็นได้จากการช่วยเหลือกัน ขณะปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาพัฒน์ อรุณอนุวาลชาติ (2549) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขานักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองที่ได้จากการตอบแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์ (2542) ยังได้กล่าวไว้ว่า “พฤติกรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ มี

ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่ละด้านมักไม่เกิดขึ้นโดยอิสระ มักเกิดขึ้นรวมๆ กัน และพึงพาอาศัยกัน หรือเสริมพลังซึ่งกันและกัน การสร้างเสริมพฤติกรรมอย่างหนึ่งจะมีผลช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมอื่น ๆ ด้วยเสมอ การพัฒนาพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจึงเป็นการพัฒนาพฤติกรรมอย่างอื่น ๆ ไปด้วยโดยทางอ้อม ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ที่สูงขึ้น ย่อมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ และด้านปฏิบัติสูงขึ้นตามไปด้วย”

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขากับการสอนด้วยวิธีปกติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขาหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากการเรียนด้วยหลักไตรสิกขานั้นแตกต่างจากการเรียนด้วยวิธีปกติคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง กล่าวคือ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น ฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ อภิปราย มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบ มีการให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดหาปัญหาสาเหตุ แนวทางแก้ไข มีการระดมสมองการใช้กระบวนการกลุ่ม การตั้งสถานการณ์สมมติ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น หนังสือ วารสาร ภาพ ภาพโฆษณาข่าวจากทางหนังสือพิมพ์ และทางอินเทอร์เน็ต สถิติ ตัวอย่างของจริง รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีเป็นบรรยากาศการเรียนรู้ของอิสระและสร้างสรรค์ ซึ่งเอื้อต่อพัฒนาการของผู้เรียนด้านความรู้

และด้านเจตคติเพราะผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มเพื่อน ได้รับประสบการณ์ตรงจากการดูสื่อ ได้ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของวีรยุทธ วิเชียรโชติ (2548) ที่กล่าวว่า “การใช้คำถาม นับว่าเป็นเครื่องมือทางสติปัญญาที่มนุษย์ใช้ในการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ส่วนการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์การสังเคราะห์ การประเมินที่เป็นเหตุเป็นผล หรือการประเมินผลเพื่อไปหาสาเหตุ ซึ่งเป็นหลักถูกต้องตามความเป็นจริง และการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความคิดเชิงวิเคราะห์ และมีวิจารณ์ญาณนั้นจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้” ส่วนสุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542) ก็ได้กล่าวว่า “การใช้สื่อการสอนหรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มีความสำคัญและจำเป็นมาก เพราะจะช่วยทำให้อุณหภูมิของห้องเรียนที่เข้าใจยาก หรือเป็นนามธรรม กลายเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย และเป็นรูปธรรมมากขึ้น และถ้าหากผู้เรียนได้เห็นของจริงจะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงซึ่งมีความหมาย และมีผลต่อการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น การสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเอง จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความต้องการ และตรงกับปัญหาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้บทเรียนมีความหมายต่อตัวนักเรียนมาก” สอดคล้องกับการวิจัยของ สุนีย์ พจณศิลป์ (2547) ที่วิจัยเรื่องผลการสอนแบบไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบไตรสิกขามีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขานี้ ถ้าผู้สอนยึดหลักการสอนตามหลักไตรสิกขา ซึ่งมี 3 ส่วนคือ สอนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดเจตคติ ความเชื่อ และเลื่อมใส นักเรียนเห็นคุณค่า เกิดศรัทธาในตัวผู้สอนและในตนเองก็จะมีผลประจักษ์ที่ถูกต้องดีงาม เกิดเป็นผู้มีศีล นอกจากนี้ก็จะเสริมสร้างกำลังใจในการเรียนให้กับนักเรียน มีจิตใจที่แน่วแน่มุ่งมั่นกับกิจกรรมที่ได้ทำ เกิดเป็นสมาธิ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ผ่านการฟัง การคิด และการลงมือปฏิบัติเกิดเป็นปัญญาได้ เมื่อนักเรียนมีปัญญา นำพาสู่การคิดและการปฏิบัติที่ดีเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศได้ และตระหนักว่าตนเองคิดกระทำสิ่งใดและสามารถหาเหตุผลในสิ่งที่ตนเองทำได้ มีการตระหนักรู้รู้จักการวางแผน และการแก้ไขปัญหาในเรื่องเพศที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สำหรับผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับผู้เรียนอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น ผู้สอนควรให้ความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สำหรับผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ด้วยหลักไตรสิกขาเป็น

การสอนที่มีการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้หลากหลาย จึงเป็นวิธีการที่ใช้ระยะเวลาในการสอนมาก ดังนั้นครูผู้สอนควรทำความเข้าใจในการสอนด้วยหลักไตรสิกขาเป็นอย่างดี มีการวางแผนการสอนที่ดี เตรียมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระยะเวลา และเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาที่จะสอน เพื่อให้การเรียนการสอนด้วยหลักไตรสิกขาประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักไตรสิกขาควรใช้ระยะเวลานานพอควรในการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อที่จะได้มองเห็นถึงเจตคติและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนได้อย่างชัดเจน

3. สำหรับผู้บริหาร

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาด้วยหลักไตรสิกขา ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติสูงกว่าการสอนด้วยวิธีปกติ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

ไปใช้ในการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาและในเรื่องอื่น ๆ ที่สนใจ เพื่อเพิ่มเติมแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักไตรสิกขาเรื่องเพศศึกษาในกลุ่มผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอุดมศึกษา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาตัวแปรอื่นจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดสังเคราะห์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับรูปแบบการสอนตามแนวพุทธวิธีอื่น เช่น การสอนแบบอริยสัจ 4 การสอนแบบโยนิโสมนสิการ เป็นต้น
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องความคงทนในการเรียนรู้และหลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หลังจากการสอนด้วยหลักไตรสิกขาไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้วยหลักไตรสิกขาในระยะยาวต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.obec.go.th/>
- ดุขฎิ สัตถวรารักษ์. (2524). การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบไตรสิกขาและธรรมสากัจฉาในการสอนเบญจศีลและฆราวาสธรรมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิลาพัฒน์ อรุณอนุวลาชาติ. (2549). การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างคามมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วีรยุทธ วิเชียรโชติ. (2548). *เทคนิคการเรียนรู้การสอนแบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน-สอบสวนเพื่อการพัฒนา “เบญจลักษณะ” ในแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: ก้าวใหม่.
- ศูนย์วิจัยแอแบคคนวัตรกรรมทางสังคม. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2550). *รายงานการสำรวจสถานการณ์ทางเพศของวัยรุ่นไทยอายุ 12-24 ปี ใน 18 จังหวัดทั่วประเทศ*. ศูนย์วิจัยแอแบคคนวัตรกรรมทางสังคม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- สุชาติ โสมประยูร และเอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์. (2542). *การสอนสุขศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.
- สุนีย์ พงษ์ศิลป์. (2547). *ผลการสอนแบบไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต), สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2530). *การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ (พิมพ์ครั้งที่2)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2553). *สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน*. นนทบุรี: สำนักการอนามัยเจริญพันธุ์.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2554). *ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. (2554) *ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อ เอชไอวี กลุ่มนักเรียน ประเทศไทย พ.ศ. 2554*. นนทบุรี: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

ผู้เขียน

นายพงศธร สุกิจญาณ นิสิตสาขาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: mrpongsatorn.s@gmail.com